

Rendalen kommune

postmottak@rendalen.kommune.no

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rannveig Helgesen, 62 55 11 75

Vår dato
20.07.2018
Arkivnr.
434.11

Vår referanse
2018/4329-2
Deres referanse

Fellingstillatelse på jerv i deler av Rendalen kommune

Det ble observert to jerver på kvelden den 19.7. Jervene oppholdt seg ved en saltautomat for sau ved Storlegda. På bakgrunn av synsobservasjonen søkte Sølendalen Hamnelag i telefonsamtale med Fylkesmannen kl. 21:53 om fellingstillatelse på de to jervene. Fellingstillatelse ble gitt muntlig fra den 19.7. kl. 21:53.

Bakgrunn

Tidligere i beitesesongen er det dokumentert ett sauekadaver tatt av jerv (den 14.6) i dette området. Det har vært gitt tillatelse til skadefelling av jerv i området fra 15.6, senere forlenget i tid og utvidet i areal og med antall dyr fram til 12.7. På morgenen den 6.7. ble det felt en jerv som først var antatt å være ei tisper, og det ble observert to jerver til i etterkant som man antok å være valpene. På bakgrunn av at valpene ville hatt problemer med å klare seg på egenhånd etter at tisper var felt, ble fellingstillatelsen utvidet med ytterligere to dyr den 6.7. Det ble felt en jerv til senere samme morgen, og det ble forsøkt å felle den siste av de observerte jervene uten at dette lyktes. Ved nærmere undersøkelse av de to felte jervene, ble det konkludert med at dette var to valper.

Fellingstillatelsen utløp den 12.7, og ble ikke forlenget siden Fylkesmannen er av den oppfatning at ressursene må rettes mot felling ulv som har gjort stor skade på beitedyr i Nord-Østerdalen gjennom hele beitesesongen.

De siste årene har det beitet rundt 1300 dyr innenfor Sølendalen hamnelags beiteområde.

SNO har kartlagt området i løpet av vinteren for å finne eventuelle hi, det er seks dokumenterte eller antatte ynglinger innenfor Rendalen kommune i 2018.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar
2306 HAMAR

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar
Parkgt. 36, HAMAR

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Telefaks:
62 55 10 31

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ulv, jf. § 4 første ledd bokstav b. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8.

Rovviltnemnda i region 5 har i møte den 20. 4. vedtatt en kvote for skadefelling av jerv på 10 dyr.

Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 9 andre ledd. § 9 andre ledd bokstav a til d slår fast at det ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr, jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste statusrapport fra Rovdata; *Yngleregistreringer av jerv i Norge 2017*. Gjennomsnittet for de siste tre årenes ynglinger i Hedmark (2015-2017) er på 9,7, og dermed godt over bestandsmålet for regionen. Den siste oppdaterte statusen i Jervetelleren på Rovbase viser 15 dokumenterte og antatte ynglinger i 2018.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som jervebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i to forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

Det kan være en viss fare for å felle en tisper. Det vil være svært uheldig dersom bare tisper skulle bli felt, siden valpen/-e på dette tidspunktet fortsatt er avhengig av tisper. Siden det er observert

to jerver i følge, vurderes det til å være mest hensiktsmessig at det gis skadefellingstillatelse på begge dyrene.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet ligger innenfor blå sone, som rommer områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt og viktige beiteområder. I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark framgår det at beiteområder markert på kartet innenfor blå sone skal forvaltes som prioriterte beiteområder. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

Det beiter årlig ca. 1300 sau og lam på utmarksbeite innenfor det aktuelle beiteområde. En sau er dokumentert tatt av jerv. Fylkesmannen anser derfor skadepotensialet vil være betydelig om jerven fortsetter å oppholde seg i beiteområdet, jf. § 9 annet ledd bokstavene b og c.

Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til sau, områdetets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på jervene, og det gis fellingstillatelse på to jerver i deler av Rendalen kommune.

Fylkesmannen påpeker at det i løpet av denne beitesesongen har vært omfattende ulveskader i området. På tross av de store ressursene som er lagt ned i Nord-Østerdal i forbindelse med skadeforebyggende tiltak, har skadesituasjonene vedvart og det er også nå i løpet av siste dager avdekket ferske ulveskader. I tillegg er det tørke og dårlig fôrproduksjon, og situasjonen for beitebrukerne er svært krevende. Fylkesmannen presiserer derfor at ressursene må rettes mot felling av ulv som har gjort stor skade på beitedyr i Nord-Østerdalen gjennom hele beitesesongen. Forsøk på felling av jerv i medhold av denne tillatelsen bør kun gjennomføres i forbindelse med postering og reelle forsøke på skadefelling av ulv. Det gis dermed heller ingen egen økonomisk ramme for denne tillatelsen.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom jervene fortsatt oppholder seg innenfor beiteområdet, finner Fylkesmannen å tillate skadefelling på to – 2 – jerver innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Rendalen kommune får ansvar for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Sølendalen Hamnelag sitt beiteområde i Rendalen kommune til fv. 665 i vest og fv. 26 i Engerdal kommune i øst.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av to – 2 – jerver i tidsrommet **19.7.2018 kl 21:55 til 24.7.2018 kl. 12:00.**
3. Rendalen kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fylkesmannen krever at det er **kun** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt

forelegg for brudd på naturmangfoldloven, Lov om jakt og fangst av vilt, av 29.5.1981 nr. 38, eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.

4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Det settes ikke egen ramme for fellingsforsøket på jerv, dette fellingsforsøket inngår i ramma i fellingstillatelsen gitt på ulv (vår ref. 2018/3067-11). Fylkesmannen ser det som hovedprioritet å få tatt ut ulven som har forårsaket vesentlig skade i området. Det er derav viktig å prioritere budsjettet og mannskapene til felling av ulv, og fellingsforsøk på jerv kan kun gjennomføres i forbindelse med postering og reelle fellingsforsøk på ulv.
5. Jerv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for jakt på jerv, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf. § 15 og 16.
8. Felling eller forsøk på felling av jerv skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom jerv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med jerv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
10. Alle som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom jerv skadeskytes eller felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr. 970 29 840.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf. §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
miljøverndirektør

Rannveig Helgesen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:

SNO
Mattilsynet
Politiet
Sølendalen Hamnelag
Alvdal kommune
Tolga kommune
Tynset Kommune
Tolga kommune